

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Kastamonu Hanönü ilçesinde faaliyet gösteren Acacia Madencilik'in faaliyetlerine ilişkin açığa çıkan sorunların tespiti ve kamu yararı gözetilmeksizin yaratılan tahribatın belirlenmesi ve çözüme kavuşturulması amacıyla Anayasa'nın 98 inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 115' inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması gereğini arz ve teklif ederiz.

İbrahim AKIN

İzmir Milletvekili

GEREKÇE

Kastamonu'nun 70 km yakınında bulunan Hanönü ilçesindeki halk, 2007'den beri, ormanlarla kaplı, küçük ve güzel ilçelerinin çevresinde bakır madeni çıkaran Acacia Madencilik'in pervasız uygulamalarıyla karşı karşıya kalmaktadır. Bu madencilik şirketi 2011'de İlbak holding, 2016'da da Akfen Holding'in katılımıyla büyüyerek, madencilik çalışması yürütmektedir. 1700 hektarlık ormanlık alan üzerine kurulan bakır madeni, ilçenin çok yakınında bulunmaktadır. 200 metre derine ulaşan maden çukurları açılmış, Gökırmak nehrinin akış yönüne müdahale edilerek su ekosistemine zarar verilmiştir. Bu çukurdan arta kalanlarla bir atık tepesi oluşturulmuş, bu tepede biriken ağır metaller yağmur ve rüzgârın etkisiyle havaya, suya ve toprağa karışmaktadır. Yoğun bir yağış ihtimalinde heyelan riski de barındıran bu kimyasal tepe, bölgede bulunan halkın yaşamı açısından ciddi bir sorun oluşturmaktadır.

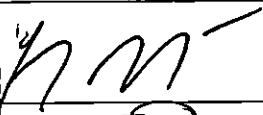
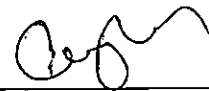
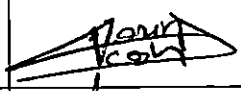
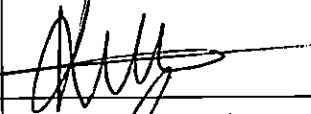
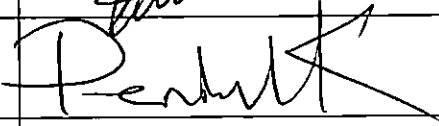
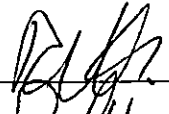
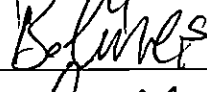
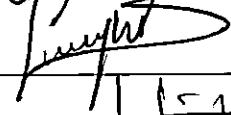
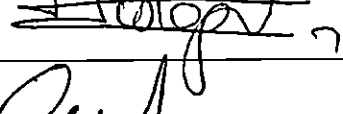
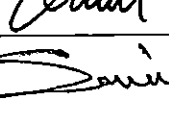
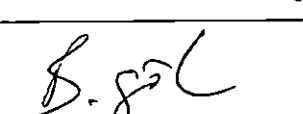
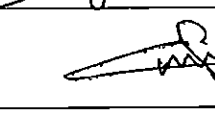
Doğayı tahrip etme faaliyetlerinde bununla sınırlı kalmayan Acacia Madencilik, maden işletimi sonrası açığa çıkan kimyasal atıkları tahliye edebilmek için 5 milyon metreküp hacminde bir atık barajı inşa etmiştir. Hanönü ilçesine kara yoluyla 1 km, kuş uçuşu 500 mt mesafede olan, 5 milyon metreküp zehir çamuru barındırması beklenen bu baraj, Maden Tetkik Arama (MTA)'dan alınan verilere göre aktif fay hattının üstüne inşa edilmiştir. Hali hazırda zemin kayma problemi ile karşı karşıya kalan ve şirketin dahiyane çözümü fore kazıklarla güçlendirilmeye çalışılan baraj, göz göre göre büyük bir tehlikenin üzerine inşa edilmiştir. 27 Ekim'de bölgede yaşanan deprem bu tehlikeyi bir kez daha hatırlatmıştır. Hemen yanı başında yatılı bir okulun olması, ilçeye çok yakın olması ve fay tehlikesine rağmen inşa edilmiş olması, bunun için gerekli izinlerin ilgili bakanlıkça verilmiş olması, insan yaşamının ve doğanın ne denli değersiz görüldüğünü, sermayenin kârı uğruna yaşam

alanlarının ve insan hayatının hileştirilebildiğini gözler önüne sermiştir. Aksi takdirde olası bir ökmede ilçeyi tamamıyla yutabilecek, toprağı ve suyu yıllarca zehre mahkûm edecek bir projeye kaygısızca izin verilmezdi.

Maden flotasyon tesisindeki atıkların tahliyesi için baraja uzatılan borular borular ise ilçenin merkezinden geçmektedir. 18 Kasım 2022, 11 Aralık 2022 ve 2 Ocak 2023 tarihlerinde yani 1 buuk ayda 3 kez bu borular patlamış, atıklar kent sokaklarına, tarım arazilerine ve Gökırmak'a akmıştır. Çevre kanunu gereğince, aynı nedenle üç kere zafiyete sebebiyet veren ve ceza alan işletmelerin, kapatma ceza ile karşı karşıya kalması gerekmektedir. Üst üste yakın tarihlerde üç kazanın yaşanmış olması ve Acacia Madencilğin faaliyetlerine hala devam ediyor olması, denetimlerin uygun yapılmadığını ve/veya halk ve çevre sağlığını gözetmeyen, sermayeye zarar getirmeyen farklı bir prosedürün uygulandığı şüphesini açığa çıkarmıştır.

Mevcut işleyişinde çeşitli yaşamsal, ekolojik ve hukuki sorunları barındıran maden şirketi, herhangi bir düzenleme veya iyileştirme yapmaksızın maden sahasını genişletmeye devam etmektedir. Hanönü'den Taşköprü'ye kadar ki mesafede toplam 8 bin hektar orman arazisinde sondaj çalışmalarına başlamıştır. Şirket bu genişlemeyi ÇED muafiyetine tabi olacak şekilde paralı tutmuştur. 201002034(1), 201002035(2), 201300001(3) ruhsat numaraları ile Çevre ve Şehircilik, İklim Değışikliğı Bakanlığına sunulan başvuru dosyaları incelendiğinde tamamı ormanlık alan olan ve yerleşim yerlerine yakın olan projelerinin yaratacağı tahribatın büyüklüğü görülecektir. Öte yandan şirket bu projeler için onay almayı beklemeden, genişlemesinin ardından açığa çıkacak olan atık deşarjı için yeni bir baraj inşaatına girişmiş durumdadır. Bir önceki barajın iki katı kapasiteye sahip (10 milyon metre küp), bir önceki barajın tam arkasında bulunan, ciddi bir orman tahribatı yaratan ve yine ne yazık ki ilçeye ve Gökırmak nehrine yakınlığı hiç önemsenmeden yapılmakta olan barajın inşası tamamlanmak üzeredir.

Acacia Madencilğin bölgede yarattığı, yaşamsal, ekolojik ve hukuki tahribatın boyutları görüldüğü üzere ciddidir. İnsan yaşamının kıymeti bilinmeksizin projelerin hayata geçirilmesi ve akabinde sonuçları itibarıyla içme suyu rezervlerinden, akarsulara, beslenen topraktan solunan havaya kadar bölge zehirlenmektedir. Bu minvalde yaratılan tahribatların ivedilikle tespit edilmesi ve ciddi bir kazaya mahal vermeden, yaşamsal ve ekolojik tahribatların onarılmasına ilişkin özümmler üretilebilmesi için meclis araştırması açılması elzemdir.

1	SEZAI TEMELLİ	MUŞ	
2	FERİT ŞENYAŞAR	ŞANLIURFA	
3	CEYLAN AKÇA CUPOLO	DİYARBAKIR	
4	VEZİR COŞKUN PARLAK	HAKKARİ	
5	KEZİBAN KONUKÇU KOK	İSTANBUL	
6	NEJLA DEMİR	AĞRI	
7	PERİHAN KOCA	MERSİN	
8	AYTEN KORDU	TUNCELİ	
9	BERİTAN GÜNEŞ ALTIN	MARDİN	
10	ZEYNEP ODUNCU	BATMAN	
11	MEHMET ZEKİ İRMEZ	ŞIRNAK	
12	HEVAL BOZDAĞ	AĞRI	
13	OSMAN CENGİZ ÇANDAR	DİYARBAKIR	
14	SÜMEYYE BOZ	MUŞ	
15	ÖMER FARUK HÜLAKÜ	BİNGÖL	
16	ONUR DÜŞÜNMEZ	HAKKARİ	
17	GEORGE ASLAN	MARDİN	
18	SEMRA ÇAĞLAR GÖKALP	BİTLİS	
19	BURCUGÜL ÇUBUK	İZMİR	
20	CELAL FIRAT	İSTANBUL	